

Nr 253.

Av herr Olsson i Blädinge, *angående statens övertagande av omsorgen om folkförsörjningen beträffande tillgodoseende av landets behov av brödsäd.*

Det är ett beklagligt missförhållande, att vår viktigaste näring, jordbruket, allttjämt går med förlust, vilket icke bådär något gott för framtiden. Särskilt är det en stor missräkning för dem, som hoppats på jordbrukets framåtskridande ända därefter, att vi i vårt land en gång skulle uppnå nära nog egen självförsörjning. Detta stora mål förblir emellertid ouppnåeligt, därest ingenting åtgöres för att bringa jordbruket den hjälp, som oundgängligen erfordras för att göra jordbruksnäringen lömande.

En näring, som icke kan betala arbetet tillräckligt och icke giver någon ränta på det i näringen nedlagda kapitalet, övergives av så många som kunna övergiva den för att skaffa sig något bättre i eget eller i främmande land. En sådan näring är det svenska jordbruket, och dock är detta landets s. k. *moder-näring*.

Livsmedelsproduktionen borde vara en av statsmakternas viktigaste uppgifter att omhulda och främja.

Blotta namnet livsmedel antyder, att det är varken mer eller mindre än livet det gäller att uppehålla, och vilken annan produktion, huru betydelsefull den än månde vara, kan ens närmelsevis jämföras med densamma?

Trots att jordbruket i vårt land under det senaste halvsekleet gjort stora framsteg, är det dock ett faktum, enligt vad tillförlitliga utredningar visat, att prisläget å jordbruksprodukter i regel icke täcker produktionskostnaderna, och däri ligger helt naturligt en stor fara för att särskilt brödsädesproduktionen minskas långt under vad den borde och kunde vara. Faran härav kan man förstå, om man blott ville erinra sig de besvärligheter vi för ej så länge sedan genomkämpat, och varje ansvarskännande fosterlandsvän borde därför göra sitt bästa för att i möjligaste mån förebygga, att vårt folk i framtiden skall behöva genomgå de umbäranden och försakelser en eventuell förnyad livsmedelsblockad kan medföra.

Sedan den enskilde jordbrukaren gjort vad på honom kan ankomma för att uppnå ett gott skörderesultat, synes det ofrånkomligt, att det endast med statsmakternas hjälp är möjligt att ordna det så, att icke den fria spekulatjonen roffar till sig den förtjänst, som skäligen borde tillkomma producenten såsom ersättning för ett träget och mödosamt arbete.

Ett ekonomiskt bärande jordbruk är av den allra största betydelse såväl för andra näringar som för hela landets ekonomi. Därigenom beredas åt staten större inkomster, som i viss mån motverka de mångmiljoners lån, som nu årligen upptagas för att fylla bristen i statsverkets budget; ett ekonomiskt bärande jordbruk förmår sysselsätta ett större antal arbetare, varigenom arbetslösheten i väsentlig grad minskas, förutom att det möjliggör bättre lönevillkor för lantarbetarna. Vad sedan självförsörjningen betyder för vårt försvar, om detta en gång kommer att ställas på allvarligt prov, är så påtagligt, att där- om icke behöva brukas många ord.

Trots de stora statsintressen, som sålunda kunna påvisas, göres ingenting nämnvärt för att göra jordbruket ekonomiskt bärande. Försök härtill hava upprepade gånger gjorts genom att få till stånd höjda spannmålstullar, importreglering och utförselbevis för spannmål, men hava alla dessa förslag lika ofta av riksdagen avslagits, och säkerligen skulle ytterligare förslag i denna riktning få röna samma öde.

Den omständigheten, att spannmålspriserna just nu äro förhållandevis höga, är ingenting att bygga på för framtiden, då det är en rent tillfällig företeelse, beroende på den ringa skörden under fjolåret, och kommer f. ö. i mycket liten utsträckning de svenska spannmålsproducenterna till godo, då flertalet ibland dem på grund av den felslagna skörden icke hava något nämnvärt att avyttra.

Om man har ett varmt och levande intresse för vår modernäring och landets självförsörjningsproblem och däri vill se grunden för vårt folks lycka, må det vara ursäktligt, om man, när de gamla vägarna visat sig vara oframkomliga, vill försöka nya för att nå det eftersträfvade målet. Jag skall därför nu tillåta mig föreslå,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om sådan utredning, att staten genom de organ, som kunna finnas för ändamålet lämpliga, övertager omsorgen om folkförsörjningen beträffande tillgodoseende av landets behov av brödsäd sålunda, att staten genom nämnda organ uppköper och förmedlar all inom landet producerad och salubjuden brödsädespannmål och att priset för densamma bestämmes efter genomsnittliga produktionskostnadsberäkningar, ävensom ombesörjer den härutöver erforderliga importen av brödsäd, samt

att Kungl. Maj:t därefter täcktes för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1925.

P. M. Olsson.